

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně - pobočka v Jihlavě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Evy Fučíkové a soudců JUDr. Lenky Prokšové a Mgr. Miroslava Pecha ve věci

žalobkyně: **J. U.**, narozená XXXX
bytem XXXX

proti
žalovanému: **M. M.**, narozený XXXX
bytem XXXX
zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Dvořáčkem
sídlem Sokolovská 32/22, 186 00 Praha 8

o výživné neprovdané matky

o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 19. srpna 2021, č.j. 10 C 73/2020-115,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** v přisuzujícím výroku I. co do částky 118 333 Kč **potvrzuje**. Doplnuje se: s tím, že částku 118 333 Kč je žalovaný povinen žalobkyni zaplatit do tří dnů od právní moci rozsudku.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně **se mění**
 - a) v zůstávající části výroku I. tak, že se žaloba na uložení povinnosti žalovanému zaplatit žalobkyni částku 25 667 Kč zamítá,
 - b) ve výroku IV. tak, že žalovaný je povinen zaplatit České republice – Okresnímu soudu ve Žďáru nad Sázavou (na účet číslo 3703-2729751/0710 a pod variabilním symbolem Shodu s prvopisem potvrzuje: Stanislava Štěpánová.

1110007320) soudní poplatek ze žaloby ve výši 1 184 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně rozsudkem uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni 144 000 Kč do 30. 11. 2021 (výrok I.), co do povinnosti žalovaného zaplatit žalobkyni 65 096 Kč žalobu zamítl (výrok II.), rozhodl, že žalobkyni se náklady řízení nepřiznávají (výrok III.) a žalovanému uložil povinnost zaplatit České republice – Okresnímu soudu ve Žďáru nad Sázavou soudní poplatek ve výši 7 200 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku na tam označený účet a pod specifikovaným variabilním symbolem (výrok IV.). Částku 144 000 Kč žalobkyni přiznal jako výživné neprovdané matky na podkladě ustanovení § 920 odst. 1 a § 922 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o.z.“) za dobu od 17. 4. 2018 do 17. 4. 2020, t. j. za dobu dvou let od narození syna účastníků, kteří ukončili soužití ještě před narozením jejich společného dítěte; protože rozchod rodičů nezpůsobila svým chováním výlučně žalobkyně, neshledal její žalobu za šikanózní a v rozporu s dobrými mravy dle ust. § 2 odst. 3 o.z. Při úvaze o výši výživného (6 000 Kč měsíčně) vyšel prvostupňový soud z toho, že v rozhodném období si žalovaný, který pracovně působil ve Švýcarsku, vydělával v přepočtu v průměru 54 471 Kč měsíčně a jeho výdaje činily v přepočtu 36 894 Kč měsíčně. Při zohlednění jeho vyživovací povinnosti k nezletilému E. (10 000 Kč měsíčně) a dále při zohlednění příjmu žalobkyně (6 000 Kč měsíčně z titulu rodičovského příspěvku) a jejích nákladů na bydlení (4 000 Kč měsíčně) dospěl k závěru, že tomu, aby hmotná úroveň osobou účastníků za předmětné období byla stejná, odpovídá výživné žalobkyně od žalovaného ve výši 6 000 Kč měsíčně, kdy tato částka zajistí, že každý z účastníků má po odečtení výdajů od svých příjmů k dispozici přibližně 8 000 Kč měsíčně. V návaznosti na uvedené nárok žalobkyně na výživné ve výši dalších 2 000 Kč měsíčně (t. j. celkem za 24 měsíců v částce 48 000 Kč) soud prvního stupně zamítl a dále v plném rozsahu zamítl jí uplatněný nárok na zaplacení jedné poloviny nákladů spojených s těhotenstvím a slehnutím ve výši 17 096 Kč, kdy vynaložení částky 34 192 Kč za tímto účelem žalobkyně sice prokázala, nicméně současně bylo prokázáno, že za částku, která převyšuje požadavek žalobkyně na zaplacení poloviny těchto nákladů, žalovaný pořídil pro nezletilého syna kočárek (12 600 Kč) a vybavičku (8 000 Kč). Naopak tvrzení, že na výživu žalobkyně zaplatil již 52 600 Kč, žalovaný neprokázal a neprokázal ani, že by se účastníci dohodli na možnosti započtení nákladů vzniklých žalovanému v souvislosti s financováním společného bydlení oproti výživnému pro žalobkyni. Žalobkyně pak neprokázala, že by žalovaný v předmětném období měl příjem a především v jaké výši z prodeje automobilu a motocyklu. Výrok o náhradě nákladů řízení odůvodnil soud prvního stupně tím, že žalobkyně, která by dle ust. § 142 odst. 2 o.s.ř. měla právo na náhradu nákladů řízení podle jejího úspěchu, tuto náhradu nepožadovala. O povinnosti žalovaného zaplatit státu soudní poplatek pak bylo rozhodnuto dle ust. § 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb.
2. Proti rozsudku soudu prvního stupně, a to proti přisuzujícímu výroku I. a proti výroku IV., jímž bylo rozhodnuto o jeho poplatkové povinnosti, se odvolal žalovaný, který soudu prvního stupně vytýkal pochybení při určení částky výživného algoritmem porovnávajícím zbývající peněžní prostředky po úhradě měsíčních nákladů každého z účastníků. Krom toho, že uvedený výpočet je matematicky chybný (pokud žalobkyni zbývá 2 000 Kč měsíčně a žalovanému 8 000 Kč měsíčně, pak doplatek žalobkyni od žalovaného by měl činit toliko 3 000 Kč, aby každému zbývalo stejně), nezohledňuje ani skutečnost, že ve Švýcarsku, kde ve sledovaném období žil a hradil své náklady, je cenová hladina cca 3 x vyšší než v České republice. Viděno prismatem uvedeného by však žalovaný neměl žalobkyni hradit ničeho. Za zásadní však žalovaný měl, že algoritmus zvolený soudem prvního stupně nemá oporu v zákoně. V této souvislosti poukázal na to, že výši výživného

má soud stanovit tak, aby pokrylo odůvodněné náklady matky, a to s přihlédnutím k platebním možnostem otce. Tyto náklady matky nebyly nijak prokazovány; v uvedeném období pak měla nárok na výživné (splatné k jejím rukám) na nezletilého v částce 10 000 Kč, kdy z této částky mohla pokrýt všechny potřeby nezletilého a jistě i část potřeb svých. Navíc nehradila částku za bydlení své babičce (jejíž skutečné vynaložení nebylo nijak doloženo) po celou dobu řešeného období, kdy žalovaný jí hradil od 1. 11. 2017 do 1. 11. 2018 bydlení v bytě v Olomouci (9 914 Kč na nájemném, 272 Kč za internet a 500 Kč za elektřinu za každý měsíc) a uhradil i bytové zařízení, které žalobkyně prodala, z čehož měla další příjem, který si ponechala. Dále pak jí na její výživu zaplatil 52 600 Kč. Nakonec žalovaný uvedl, že pokud soud hodnotil hmotnou úroveň účastníků, opomněl zohlednit, že hmotná úroveň žalobkyně se porodem nijak nesnížila, když před tím, než otěhotněla, nepracovala a pracovat odmítala, t. j. její příjmy z výdělečné činnosti, případně z dávek v nezaměstnanosti nebyly žádné, s narozením dítěte začala žalobkyně navíc pobírat rodičovský příspěvek. Životní úroveň žalovaného v přepočtu švýcarských cen na české poměry byla a je podprůměrná. S ohledem na uvedené žalovaný odvolacímu soudu navrhl napadený rozsudek soudu prvního stupně změnit tak, že žalobu i co do jejího zbytku zamítne.

3. Žalobkyně navrhla (dle obsahu – srov. ust. § 41 odst. 2 o.s.ř.) rozsudek soudu prvního stupně v napadené části potvrdit. Ve vyjádření k odvolání poukázala na dlouhodobý nezájem žalovaného o syna i o ni, a to i v době jejího těhotenství a po porodu; jeho odvolání vnímá jako snahu zbavit se i finanční odpovědnosti. Zdůraznila, že vyživovací povinnost k ní si přes její naléhání neplnil. Pokud napadá její životní úroveň v době před otěhotněním, činí tak záměrně lživě a tím ji poškozují. Je si totiž vědom toho, že pracovala v Německu jako au pair, i toho, že následně měla rizikové těhotenství, během kterého ji žalovaný opustil. V té době žila z našetřených peněz z Německa, později byla odkázána na pomoc své rodiny, když ani vyživovací povinnost k synovi si žalovaný neplnil řádně. Platby, kterými se ohrazuje v tomto řízení, zaslal na synovu výbavu a tyto již byly zohledněny při rozhodování o výživném pro syna; že by něco poskytl jí, žalovaný neprokázal, naopak ona doložila důkazy o tom, že jakoukoliv platební povinnost vůči ní odmítá. Pokud pak jde o jeho příjmy, měla žalobkyně za to, že koupě drahých automobilů i motorek i cesty po světě vyvrací jeho tvrzení o tom, že jeho plat ve Švýcarsku byl podprůměrný. Kromě toho neuvedl další příjmy z pronájmu dodávky a podnikání v pronajatém baru.
4. Odvolací soud po zjištění, že odvolání směřuje proti rozsudku soudu prvního stupně, proti kterému je odvolání jako řádný opravný prostředek přípustné (§ 201, § 202 a contrario zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „o.s.ř.“), že ho žalovaný z pozice účastníka řízení (§ 90 o.s.ř.) podal jako osoba k tomu oprávněná (§ 201 o.s.ř.), že tak učinil včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.) a že jeho odvolání splňuje též podmínku jeho projednatelnosti v podobě uvedení odvolacích důvodů (§ 212a odst. 2 o.s.ř.), které jsou s ohledem na jejich skutkové vymezení podřaditelné pod ust. § 205 odst. 2 písm. e) a g) o.s.ř., rozsudek soudu prvního stupně v odvoláním vymezeném rozsahu přezkoumal a přezkoumal také řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a o.s.ř.), a dospěl k závěru, že odvolání je částečně důvodné.
5. Na tomto místě je pro úplnost zapotřebí vysvětlit, že účinky podaného odvolání (§ 206 odst. 1 o.s.ř.) dopadly na jím napadený přísuzující výrok I. rozsudku soudu prvního stupně a bez dalšího dále na rozhodnutí o věci samé závislé výroky III. o náhradě nákladů řízení a IV. o poplatkové povinnosti žalovaného (tento nadto odvoláním žalovaného výslovně též napadený), a tedy právě v uvedeném rozsahu byl rozsudek soudu prvního stupně otevřený přezkumu odvolacím soudem. Naopak v samostatném výroku II. o věci samé, jímž byl žalobkyní uplatněný nárok částečně zamítnutý a proti kterému odvolání nebylo podáno, nabyl rozsudek soudu prvního stupně již právní moci (§ 206 odst. 2, § 159, § 159a o.s.ř.) a jako takový jej odvolací soud nepřezkoumával.
6. Zůstal tedy v posuzované věci v odvolacím řízení předmětem řízení spor o výživné žalobkyně coby neprovdané matky vůči žalovanému coby otci jejich dítěte ve výši 6 000 Kč měsíčně za dobu od 17. 4. 2018 do 17. 4. 2020.

7. Podle ust. § 920 odst. 1 věty první o.z. není-li matka dítěte provdána za otce dítěte, poskytne jí otec dítěte výživu po dobu dvou let od narození dítěte a přispěje jí v přiměřeném rozsahu na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem.
8. Právo na výživné je tedy jedním z majetkových práv, které má matka vůči otci svého dítěte, za kterého není provdána. Toto právo na výživné je časově omezeno na dobu maximálně dvou let od narození dítěte a lze je přiznat (i zpětně od data narození dítěte), byl-li nárok uplatněn u soudu do dvou let od porodu. Smyslem institutu výživného neprovdané matky je ochrana neprovdané matky v majetkové sféře (a prostřednictvím této ochrany matky také ochrana jejího novorozeného dítěte), čehož projevem je snaha po vyrovnání jejích výdělkových možností, které u ní klesly v souvislosti s péčí o novorozené dítě. Předpokladem pro vznik práva na výživu neprovdané matky není stav odkázanosti na její straně, t. j. její neschopnost vůbec se samostatně živit a je také bez významu, zda matka před porodem pracovala a měla vlastní příjem či nikoliv. Pokud pak jde o rozsah vyživovací povinnosti otce dítěte, za kterého není matka provdána, uplatní se obecná kritéria stanovená pro určení rozsahu výživného uvedená v ust. § 913 o.z., t. j. zejména odůvodněné potřeby oprávněné a její majetkové poměry na straně jedné a schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného na straně druhé. Rozsah výživného neprovdané matky hrazeného otcem dítěte tedy musí být stanoven (při zohlednění jejích poměrů a současně při respektování možností, schopností a majetkových poměrů povinného) tak, aby mohly být v přiměřeném rozsahu uspokojovány všechny odůvodněné potřeby matky (zajištěna její výživa v širším smyslu tohoto slova); neprovdaná matka však vůči otci svého dítěte nemá právo na výživné, které by jí zajišťovalo stejnou životní úroveň. Stejnou životní úroveň oprávněného a povinného při určení výše výživného lze (jako zvláštní kritérium) uvažovat pouze v případech v zákoně výslovně uvedených, kterými pak jsou toliko výživné mezi manžely (§ 697 o.z.) a výživné dětí, na které mají právo vůči rodičům (§ 915 o.z.); v případě nároku neprovdané matky kritérium stejné životní úrovně s otcem v zákoně upraveno není.
9. V této posuzované věci soud prvního stupně správně zjistil a koneckonců ani mezi účastníky řízení není sporu o tom, že jsou rodiči nezletilého E. M., narozeného XXXX mimo manželství, otcovství žalovaného bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů ze dne 30. 11. 2017; společné soužití účastníků skončilo před narozením nezletilého E. Okresní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 26. 4. 2019, č.j. 35 Nc 4/2019-66, schválil dohodu rodičů, podle které byl nezletilý E. svěřený do péče matky a otec se zavázal přispívat na jeho výživu s účinností ode dne 17. 4. 2018 částkou 10 000 Kč měsíčně s tím, že dlužné výživné za období od 17. 4. 2018 do 30. 4. 2019 ve výši 54 000 Kč, jakož i výživné splatné od 1. 5. 2019 do konce kalendářního měsíce, v němž mu bude rozsudek doručen, se zavázal zaplatit v pravidelných měsíčních splátkách po 3 000 Kč pod ztrátou jejich výhody. Sporů nebylo ani o tom, že od narození nezletilého E. do měsíce října 2018 bydlela matka se synem v pronajatém bytě, náklady na který hradil v plném rozsahu žalovaný; výpisy z jeho účtu bylo lze vzít za prokázáno, že výše nájemného činila 9 914 Kč měsíčně a že další platby s užíváním bytu spojené představovaly zálohy na elektřinu (500 Kč měsíčně) a platby za internet (272 Kč měsíčně). Tyto skutečnosti pak matka v tomto řízení nerozporovala, respektive v řízení opatrovnickém je výslovně potvrdila. Následně se matka s nezletilým odstěhovala ke své babičce, s níž spolužívala třípokojový byt. Byť skutečnost, že na toto bydlení vynakládá (platí své babičce) 4 000 Kč měsíčně, matka nedoložila přímým důkazem, ani odvolací soud neměl důvod jí nevěřit a o tomto jejím tvrzení pochybovat, když jen těžko lze předpokládat, že by matka i se synem bydleli na úkor jiné osoby zadarmo a uvedená částka se jako náklady na (spolu)bydlení jeví zcela přiměřenou. Nadto matka své náklady na bydlení identicky specifikovala i v opatrovnickém řízení, kde je žalovaný nijak nezpochybnil. Je pak žalovanému třeba připomenout, že ani on své životní náklady, kterých se dovolával, jakkoliv nedoložil a přesto je prvostupňový soud i soud odvolací (jak bude níže uvedeno) akceptovaly. Sporů nebylo o tom, že v rozhodném období byla žalobkyně poživatelkou rodičovského příspěvku, jehož výše v době od dubna 2018 do května 2020 činila 6 000 Kč měsíčně (viz. potvrzení Úřadu práce České republiky, Kontaktního pracoviště Olomouc).

10. Co se žalovaného týče, po celé rozhodné období žil a pracoval ve Švýcarsku, přičemž s odkazem na potvrzení dvou zaměstnavatelů, u kterých byl v průběhu této doby zaměstnán a na potvrzení švýcarského úřadu práce, kde byl jako nezaměstnaný hlášený v dubnu 2020, tvrdil a uvedenými listinami také doložil, že jeho čistý příjem za období od 1. 5. 2018 do 30. 4. 2020 (t. j. za 24 měsíců) činil celkem 68 326,98 švýcarských franků (CHF). Protože soud prvního stupně uvedenou částku nesprávně uvažoval jako žalovaného příjem za období od ledna 2018 do dubna 2020 (t. j. nikoliv za 24, nýbrž za 28 měsíců), ovlivnil tento nesprávný jeho skutkový závěr i závěr, který učinil o jeho průměrném měsíčním výdělku; odvolací soud proto musel tento závěr korigovat. Při určení průměrného výdělku žalovaného vyšel z toho, že podle historie kurzů ČNB (dostupné na www.kurzy.cz) činil průměrný kurz ČNB v případě švýcarského franku v roce 2018 22,212, v roce 2019 23,083 a v roce 2020 24,707, což za celé období 2018 až 2020 činí průměrně 23,334; pokud pak si žalovaný v období od 1. 5. 2018 do 30. 4. 2020 vydělával (měl příjem) v průměru 2 888,62 CHF čistého měsíčně (69 326,98 : 24), činí to v přepočtu 67 403 Kč průměrného čistého měsíčního příjmu. Pokud pak žalobkyně až v odvolacím řízení přišla s tvrzením, že žalovaný měl v rozhodném období další příjem z podnikání v pronajatém baru, jde o tvrzení nové, v odvolacím řízení nepřípustné (§ 205a o. s. ř.) a jako takovým se jím odvolací soud nezabýval. Neprokázaným nicméně zůstalo také tvrzení žalobkyně o dalším příjmu žalovaného v rozhodném období z případného pronájmu dodávky a dostatečně objasněny nebyly ani jeho širší majetkové poměry a životní úroveň, na kterou žalobkyně poukazovala (vlastnictví automobilů, motorky, nákladné dovolené), když těmito skutečnostmi se soud prvního stupně vůbec nezabýval. Neučinil tak nicméně nakonec ani odvolací soud, neboť nepovažoval tyto skutečnosti pro rozhodnutí o žalobě za významné, a to vzhledem ke zjištění o příjmu žalovaného ve shora uvedené výši, kdy právě už tento zjištěný příjem žalovaného umožnil výživné v částce žalobkyní požadované (výživné odpovídající jejím odůvodněným potřebám) uvažovat. Stejně jako soud prvního stupně neměl odvolací soud důvod pochybovat o tvrzení žalovaného o potřebě jeho nutných měsíčních výdajů (650 CHF na bydlení, 300 CHF na zdravotní pojištění, 550 CHF na stravu, 80 CHF na telefon, 97 CHF na dopravu), tj. o výdajích ve výši 1 677 CHF (v přepočtu cca 39 000 Kč); třebaže žalovaný tyto výdaje jakkoliv nedoložil, měl je odvolací soud za přiměřené. Již výše byla zmíněna další finanční zátěž žalovaného v podobě výživného pro nezletilého E. ve výši 10 000 Kč měsíčně. Vzhledem ke zjištěnému příjmu žalovaného a k jeho výdajům na úhradu jeho vlastních potřeb tak, jak je on sám specifikoval, tak lze uzavřít, že výše jeho disponibilních prostředků v každém měsíci rozhodného období činila v průměru cca 18 000 Kč.
11. S ohledem na uvedené zjištění měl i odvolací soud nárok žalobkyně na výživné neprovdané matky za legitimní; ani odvolací soud v obsahu spisu nenalezl takové skutečnosti, pro které by tento nárok žalobkyně měl být považován za nemravný. Pokud jde o určení jeho výše, však na rozdíl od soudu prvního stupně neměl za nepodstatné zjištění o tom, že po část rozhodného období žalovaný v plném rozsahu hradil náklady na bydlení žalobkyně (nikoliv společné, protože v době po narození nezletilého E. žalovaný už v bytě, který zpočátku účastníci užívali ke společnému bydlení, nebydlel) v pronajatém bytě. Tím, že hradil tyto náklady, žalovaný financoval uspokojování jedné ze základních a současně finančně nejvíce náročných potřeb žalobkyně – potřeby bydlení; to, že takto v plném rozsahu zajišťoval potřebu bydlení žalobkyně, nelze pak hodnotit jinak, než jako plnění si vyživovací povinnosti. Úvahu o tom, že by se účastníci toliko mohli dohodnout na započítávání takového plnění na plnění vyživovací povinnosti, měl odvolací soud za lichou. Uvedené se tak nutně muselo promítnout do částky výživného, kdy nicméně také bylo nutné zohlednit, že předmětné plnění ze strany žalovaného bylo dílem také plněním ve prospěch nezletilého syna účastníků, se kterým zde žalobkyně bydlela, a také jehož potřebu bydlení žalovaný zajišťoval; při zohlednění příjmů žalovaného i jeho výdajů, jak byly výše popsány, jakož i potřeb žalobkyně, které bylo nutno uvažovat jako standardní (žádné skutečnosti, které by její potřeby navyšovaly, žalobkyně netvrdila), měl tak odvolací soud pro období od 17. 4. 2018 do 31. 10. 2018 za přiměřenou částku výživného 2 000 Kč měsíčně. Protože po datu 31. 10. 2018 žalovaný již náklady na bydlení žalobkyně neplatil a nebylo zjištěno, že by se v tomto období

jinak na zajištění potřeb žalobkyně podílel (jeho případná finanční plnění ve prospěch žalobkyně jsou významná až pro vyčíslení dlužného výživného), bylo lze mít částku 6 000 Kč, kterou jako maximální s ohledem na vázanost návrhem mohl odvolací soud jako výživné uvažovat, za výživné přiměřené obvyklým potřebám žalobkyně coby samostatně žijící matky nezletilého dítěte, které nebylo nezbytné speciálně zjišťovat ani prokazovat. Protože pak výživné v této výši ani jakkoliv nepřevyšuje možnosti žalovaného, bylo pro období od 1. 11. 2018 do 17. 4. 2018 jako oprávněný nárok žalobkyně uvažováno. Zbývá vysvětlit, že za plnění vyživovací povinnosti k žalobkyni v rozhodném období nelze považovat to, co jí případně žalovaný poskytl v době předchozí a na rozhodnutí o výživném nemělo vliv ani to, že si žalobkyně ponechala zařízení bytu v minulosti pořízené žalovaným (pračku, stůl, židle, sedačku), jehož další užívání významně neovlivňuje rozsah průběžných potřeb žalobkyně, k jejichž uspokojování je výživné určeno. Žalovaný se také mylí, pokud se domnívá, že žalobkyně své potřeby (jejich část) mohla uspokojovat z výživného, kterým mu bylo uloženo, respektive, jímž se zavázal přispívat na výživu nezletilé E. Bez ohledu na to, jak vysoké takové výživné je, je výživné pro dítě vždy výlučně nárokem tohoto dítěte, s nímž oprávněný rodič toliko hospodáří, zapovězeno však mu je takové výživné využívat ve svůj vlastní prospěch.

12. Žalovaný tak měl za období od 17. 4. 2018 do 17. 4. 2020 zaplatit žalobkyni na výživném celkem částku 118 333 Kč [933 Kč jako poměrnou část výživného za 14 dní měsíce dubna 2018 ($2\,000 : 30 \times 14$), 12 000 Kč za období květen až říjen 2018 (6 měsíců \times 2 000), 102 000 Kč za období listopad 2018 až březen 2020 (17 měsíců \times 6 000) a 3 400 Kč jako poměrnou část výživného za 17 dní měsíce dubna 2020 ($6\,000 : 30 \times 17$); $933 + 12\,000 + 102\,000 + 3\,400 = 118\,333$].
13. Vzhledem k tomu, že se žalovaný požadavku žalobkyně bránil tím, že jí již finanční plnění z titulu výživné poskytl, bylo namístě se vypořádat s tím, zda a pokud ano v jakém rozsahu se tak stalo.
14. Zde je zapotřebí připomenout, že ve vyjádření k žalobě ze dne 2. 9. 2020 (tj. v době, kdy předmětem řízení byla vedle výživného i úhrada některých nákladů žalobkyně spojeným s těhotenstvím a porodem) žalovaný uvedl, že žalobkyni v řešeném období, tj. před porodem a v době do dvou let po narození dítěte, uhradil vedle nájemného za byt v Olomouci v období 1. 11. 2017 až 1. 11. 2018 (9 914 Kč měsíčně), plateb za internet zavedený do bytu (272 Kč měsíčně) a záloh na elektřinu (500 Kč měsíčně), částkou 11 439 Kč kočárek, částkou 2 495 Kč dětskou postýlku a za cca 14 000 Kč pořídil bytové zařízení, které žalobkyni zůstalo. S úhradou nákladů na bydlení i s pořízením bytového zařízení se odvolací soud již v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal. Pokud jde o pořízení kočárku a dětské postýlky, jedná se o plnění ve prospěch nezletilého dítěte, která na nároky matky nemají žádný vliv. Vedle toho pak žalovaný tvrdil, že žalobkyni na její účet poslal na její výživu částku 52 600 Kč; podle předloženého výpisu z účtu pořízeného z internetového bankovníctví žalovaného šlo o platby realizované 25. 1. 2018 (12 600 Kč), 23. 2. 2018 (8 000 Kč), 30. 4. 2018 (10 000 Kč), 25. 6. 2018 (5 000 Kč), 25. 7. 2018 (5 000 Kč), 27. 8. 2018 (4 000 Kč) a 3. 12. 2018 (8 000 Kč). Při jednání, které se uskutečnilo před Okresním soudem ve Žďáru nad Sázavou dne 3. 9. 2020, žalovaný nejprve uvedl, že částka 52 000 Kč se týkala úhrady výživného žalobkyně a rovněž nákladů spojených s těhotenstvím a porodem, poté tvrdil, že šlo o náklady spojené s těhotenstvím a porodem. Poté, co žalobkyně namítla, že se jednalo o výživné na syna, kterého se také žalovaný již v řízení o tomto výživném dovolával, a uvedla, že částka 12 600 Kč z 25. 1. 2018 byla na zaplacení kočárku a částka 8 000 Kč z 23. 2. 2018 byla na vybavičku, například monitoru dechu a lahvičky, setrval žalovaný na tom, že platby uskutečněné od 30. 4. 2018 do 3. 12. 2018 ve výši celkem 32 000 Kč jsou platbami na výživné žalobkyně, nikoliv výživné nezletilého syna.
15. Jak z uvedeného plyne, zůstala mezi účastníky spornou pouze otázka účelového určení plateb žalovaného ve prospěch žalobkyně v celkové částce 32 000 Kč, když žalovaný tvrdil, že šlo o výživné pro žalobkyni, žalobkyně naopak tvrdila, že šlo o plnění ve prospěch nezletilého syna účastníků, kdy tuto částku právě jako plnění ve prospěch nezletilého E. uplatňoval i v řízení o

výživném pro tohoto. Co se částek 12 600 Kč a 8 000 Kč, uhrazených 25. 1. 2018 a 23. 2. 2018 týče, jednak je žalovaný posléze jako výživné pro žalobkyni již neuplatňoval, jednak to, aby je bylo lze uvažovat jako výživné pro žalobkyni za dobu po vzniku takového nároku (posuzovaného v tomto řízení) vylučuje skutečnost, že byly žalobkyni poskytnuty před datem 17. 4. 2018. Soud prvního stupně potom vyšel z toho, že tvrzení o tom, že na výživu žalobkyně již zaplatil 52 600 Kč, žalovaný neprokázal, a to ani po poučení dle ustanovení § 118a odstavec 3 o. s. ř. Že by takové poučení žalovanému skutečně bylo poskytnuto, se však z obsahu spisu nepodává, což otevřelo prostor k tomu, aby se těmito skutečnostmi dále zabýval odvolací soud.

16. Vzhledem k tomu, že vedle žalobkyně vznikla žalovanému dnem 17. 4. 2018 také vyživovací povinnost k synovi, bylo na žalovaném, aby především prokázal, že částka 32 000 Kč nebyla zohledněna v dlužném výživném pro nezletilého E., které bylo uvažováno v souvislosti s úpravou výživného rozsudkem Okresního soudu v Olomouci, ze dne 26. dubna 2019, č. j. 35 Nc 4/2019-66, tedy, že šlo o plnění nad rámec částky 71 000 Kč, která tam byla uvažována jako již uhrazené výživné. Nadto pak by musel žalovaný dále prokázat, že takové plnění bylo žalobkyni poskytnuto jako výživné pro její osobu. Protože o povinnosti tak učinit nebyl žalovaný soudem prvního stupně poučen a protože to, že uvedené skutečnosti neprokázal, ve svém důsledku přispělo k jeho neúspěchu ve sporu, mohl tak učinit i v odvolacím řízení.
17. V této souvislosti žalovaný (s odkazem na platby matce poukázané ze tří účtů, a to z jeho účtů u Swiss banky a u Fio banky a dále z účtu jeho matky) specifikoval, že v době do 10. 4. 2019 (datum prvního jednání Okresního soudu v Olomouci, jehož předmětem bylo výživné pro nezletilého E.), bylo matce uhrazeno celkem 99 487 Kč. Pokud ale při uvedeném jednání Okresního soudu v Olomouci uvedl, že do 10. 4. 2019 zaplatil právě takovou částku (konkrétně tam hovořil o částce 99 000 Kč) na výživu syna, nemůže se nyní dovolávat toho, že cokoliv z ní bylo současně výživným pro matku; jestliže sám takto účelově platbu označil, bylo nutné vyjít z toho, že takto jí mýnil od samého počátku, přičemž účel plnění určený dlužníkem při jeho poskytnutí nelze následně měnit. Bezvýznamným se tím stalo to, na jaké částce dlužného výživného pro dítě se posléze rodiče dohodli, a ve svém důsledku nakonec i to, zda v ní byla uvažována úhrada částky 32 000 Kč (sestavující z plateb realizovaných ve dnech 30. 4., 25. 6., 25. 7., 27. 8., a 3. 12. 2018) či zda tato částka šla nad rámec dohodnutého dluhu. Vzhledem k uvedenému a dále s přihlédnutím k účastnické výpovědi matky v opatrovnickém řízení ze 14. 3. 2019, ve které uvedla, že na její výživu otec nepřispívá, k tomu, že při jednání opatrovnického soudu dne 10. 4. 2019 žalovaný uvedl, že dosud na výživu syna přispěl v období od dubna 2018 částkou 99 000 Kč a dále „platil matce veškeré náklady na nájem bytu a služby včetně internetu“ a zejména pak k tomu, že při jednání opatrovnického soudu ve věci zvýšení výživného otec dne 28. 6. 2022 výslovně uvedl, že výživné pro matku neplatí a neplatil s tím, že ani nebylo na základě žádného soudního rozhodnutí stanoveno (vysvětlení žalovaného, že si nepamatuje, že by při zmíněném jednání něco podobného zaznělo, vnímá odvolací soud za čistě účelové, když o obsahu protokolu ze soudního jednání, proti kterému nebyly uplatněny žádné námítky, nemá důvodu pochybovat), odvolací soud tak vzal za prokázané, že žalovaný v období od 17. 4. 2018 na výživu žalobkyni ničeho nezaplatil. Pokud pak (až) v odvolacím řízení žalovaný přichází s tvrzením, že žalobkyni na úhradu jejích potřeb (tj. jako výživné) zaplatil do 1. 5. 2022 celkem 93 851 Kč (coby rozdíl částky 583 581 Kč žalobkyni k tomuto dni uhrazené z výše uvedených tří účtů a částky 490 000 Kč představující výživné pro syna účastníků), činí tak nad rámec částky 52 600 Kč v rozporu se zásadou neúplné apelace (srov. ustanovení § 205a o. s. ř.) vyjma částek 7 000 Kč a 2 500 Kč, které měly být žalobkyni uhrazeny nad rámec výživného pro nezletilého E. (tj. 10 000 Kč měsíčně) z účtu matky žalovaného po vydání rozsudku soudu prvního stupně dne 1. 12. 2021 a 10. 1. 2022. I kdyby žalovaný tyto platby prokázal, to, že by se mělo jednat o výživné pro žalobkyni, vylučuje skutečnost, že žalovaný tento nárok žalobkyně dlouhodobě popírá a – jak již bylo uvedeno – při jednání opatrovnického soudu v červnu 2022 (tedy poté, kdy měly být uvedené platby realizovány) výslovně uvedl, že výživné žalobkyni žádné

neplatí a neplatil. Obecně pak je pro odvolací soud zcela nepochopitelné, že žalovaný platby, které žalobkyni posílá, za situace, kdy vztahy mezi nimi jsou více než vyhocené, jakkoliv neidentifikuje. Důkazní tíseň z toho plynoucí totiž nutně musí jít k jeho tíži.

18. Vzhledem ke skutkovému závěru o tom, že žalovaný na výživu žalobkyně v období od 17. 4. 2018 ničeho nezaplatil, je jeho povinností toto výživné zaplatit ve shora uvedené částce 118 333 Kč. Vzhledem k tomu, že soud prvního stupně uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni částku 144 000 Kč, odvolací soud jeho rozsudek v přisuzujícím výroku I. potvrdil (§ 219 o. s. ř.) právě co do uvedené částky. Vzhledem pak k tomu, že lhůta splatnosti určená soudem prvního stupně již uplynula, bylo namístě určit novou lhůtu splatnosti, což však odvolací soud při vyhlášení rozsudku opomněl učinit. Bylo tak namístě rozsudek odvolacího soudu doplnit (§ 211 a § 166 o. s. ř.), kdy toto doplnění bylo zakomponováno přímo do písemného vyhotovení rozsudku. Vzhledem k tomu, že rozhodováno je takto toliko o lhůtě splatnosti, o doplnění čehož je jinak namístě rozhodnout usnesením, nebylo za účelem doplnění rozsudku nutné nařídit jednání, respektive toto doplnění rozsudku veřejně vyhlásit, jak toliko u rozsudku stanoví § 156 o. s. ř. Především vzhledem k tomu, že žalobkyni přisouzená částka představuje výživné za dobu minulou, které již pro své potřeby dávno měla mít k dispozici, a také vzhledem k tomu, že současné poměry žalovaného lze mít za takové, které její úhradu bez odkladu umožňují (kdy v tomto ohledu odvolací soud vyšel ze závěrů, které o poměrech žalovaného učinil Okresní soud v Olomouci v rozsudku ze dne 8. července 2022, č. j. 0 P 98/2022-243, kterým zamítl návrh otce na snížení výživného pro nezletilého E. a současně rozhodl o zvýšení tohoto výživného s účinností od 1. 9. 2022 z částky 10 000 Kč měsíčně na částku 13 000 Kč měsíčně), neshledal odvolací soud podmínky pro poskytnutí delší doby splatnosti ani pro případné povolení splátek a žalovanému proto uložil povinnost k úhradě částky 118 333 Kč žalobkyni ve lhůtě do tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 o. s. ř.). V zůstávající části výroku I. pak musel odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnit (§ 220 odst. 1 písmeno a/ o. s. ř.) tak, že se žaloba na uložení povinnosti žalovanému zaplatit žalobkyni částku 25 667 Kč zamítá.
19. Vzhledem k byt' částečné změně rozsudku soudu prvního stupně bylo na odvolacím soudu, aby rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o. s. ř.). Učinit tak bylo namístě za použití ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř.. Pokud předmětem řízení před soudem prvního stupně byla částka 209 096 Kč, z níž se žalobkyni dostává 118 333 Kč, představuje její úspěch v této fázi řízení 57% a měla by tak nárok na náhradu poměrné části nákladů řízení v rozsahu 14% (57% úspěchu – 43% neúspěchu). V řízení před soudem odvolacím pak šlo o částku 144 000 Kč, z níž se žalobkyni dostává 118 333 Kč, tj. 82%, tedy má nárok na náhradu poměrné části nákladů řízení v rozsahu 64% (82% úspěchu – 18% neúspěchu). Odvolací soud však nemohl pominout, že se žalovaná svého práva na náhradu nákladů řízení vzdala, a proto o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů rozhodl tak, že na ně žádný z účastníků řízení nemá právo.
20. Bylo již výše vysvětleno, že předmětem přezkumu odvolacím soudem byl i výrok IV. rozsudku soudu prvního stupně, kterým žalovanému uložil povinnost zaplatit soudní poplatek ze žaloby na základě takzvaného přechodu poplatkové povinnosti podle § 2 odst. 3 zákona č. 549/199 Sb., o soudních poplatcích v platném znění (dále jen „zákon o soudních poplatcích“). Soud prvního stupně zcela správně, ve smyslu uvedeného ustanovení, uložil žalovanému podle výsledku řízení povinnost zaplatit soudní poplatek ze žaloby, neboť žalobkyně je podle § 11 odst. 2 písmeno f/ zákona o soudních poplatcích od placení soudního poplatku osobně osvobozena a poplatková povinnost v rozsahu, v němž bylo žalobě vyhověno, tak přechází na žalovaného; zda také výši soudního poplatku určil správně, bylo posuzovat nadbytečné. Jelikož totiž výsledek řízení je dle rozsudku odvolacího soudu nakonec jiný (žalobkyně uspěla co do částky 118 333 Kč), je nutno už proto přepočítat výši soudního poplatku, který je žalovaný povinen zaplatit na základě přechodu poplatkové povinnosti podle § 2 odst. 3 zákona o soudních poplatcích. Soudní poplatek činí podle položky 7 písmena b/ sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích, 1 %, a to v daném případě z částky 118 340 Kč (podle ustanovení § 6 odst. 7 zákona o

soudních poplatcích se základ procentního poplatku zaokrouhluje na celé desítky korun českých nahoru); protože se poplatek zaokrouhluje na celé koruny nahoru (§ 146 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění), činí v tomto případě 1 184 Kč. Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně ve výroku IV. za přiměřeného použití ustanovení § 220 odst. 1 o. s. ř. změnil tak, že žalovanému uložil povinnost zaplatit České republice – Okresnímu soudu ve Žďáru nad Sázavou soudní poplatek odpovídající částce, jíž mu bylo uloženo žalobkyni jako výživné zaplatit, tj. v částce 1 184 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** dovolání přípustné.

Jihlava 11. října 2022

JUDr. Eva Fučíková v.r.
předsedkyně senátu